

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

РУСКИ ЈАЗИК

за II година

Гимназиско образование

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Руски јазик</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Година на изучување	II (втора)
Ниво на изучување	Со втората година од гимназиското образование изучувањето на рускиот јазик, треба да се достигнат знаења од рамништето Б1.1 (подготвително) според Заедничката европска реферетна рамка за јазиците.
Теми ¹ /подрачја во наставната програма	• <i>Претставување</i> • <i>Слободно време</i> • <i>Здравје</i> • <i>Култура и интеркултурна комуникација</i>
Број на часови	2 часа неделно / 72 часа годишно
Опрема и средства	• Компјутер, печатач, проектор, табла, CD/DVD - плеер, интерактивна табла; • Слики, постери, фотографии, предмети, флеш-карти; • Учебник, прирачници, речник, списанија (печатена и/или електронска форма), литература за млади на руски јазик.
Норматив на наставен кадар	Наставата по Руски јазик во II (втора) година гимназиско образование може да ја изведува лице кое има:

¹ Називот на темата е формулиран согласно соодветната лексика која преовладува во неа, но при избор на учебник и/или друг дидактички материјал треба да се земат предвид јазичните функции, лексичките единици и граматичките структури застапени во целата наставна програма, без оглед на тоа како се распоредени по темите во наставната програма.

	• Завршени студии по руски јазик и литература – наставна насока, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, • Завршени студии по руски јазик и книжевност – наставна насока, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, • Завршени студии по руски јазик и литература – друга насока и со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска наобразба (доквалификација) за настава по руски јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, • Завршени двопредметни студии по македонски и руски јазик, VII/ 1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, • Завршени студии по руски јазик и литература/книжевност- друга насока во комбинација со друг јазик и со добиена соодветна педагошко - психолошка и методска подготовка за наставата по руски јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС. • Завршени двопредметни студии по руски јазик и друг јазик, со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка за настава по руски јазик на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • Завршени студии по руски јазик (со звање дипломиран филолог), со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка за настава по руски јазик на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • Завршени студии по руски јазик на друга студиска програма, со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка за настава по руски јазик на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.
--	--

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: ПРЕТСТАВУВАЊЕ Вкупно часови: 24 часа	
Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да: 1. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со своите афинитети; 2. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со опишување на животни стилови; 3. разменува информации, во усна интеракција, за себе и за други лица при прв контакт; 4. напише кратки, едноставни, структурирани текстови при опис на облека; 5. се изрази усно за да искаже свое мислење, намера, интерес поврзано со одредена професија.	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
Јазични функции: • Бара/дава информација за свои афинитети <i>Что ты делаешь в свободное время? – На досуге я люблю играть на скрипке.</i> <i>Чем ты увлекаешься? – У меня много разных хобби.</i> <i>Какую музыку ты слушаешь? – Мне по душе хеви-метал и панк.</i> <i>Какой стиль одежды ты предпочитаешь? – Я ношу спортивную одежду и предпочитаю стиль кэжуал.</i> • Искажување ставови во врска со животниот стил	• Разбира слушнат и/или пишан текст поврзан со конкретната тематика. • Учествува во дијалог во кој искажува афинитети. • Пишува едноставен текст за начинот на облекување. • Анализира различни животни стилови. • Користи јазични модели соодветни за ситуација во продавница. • Преведува на мајчин јазик едноставни дијалози на конкретна тема.

<i>Считаю, что кэжуал одежда отличается простотой, удобством, её можно носить в любое время суток.</i> <i>По-моему, танцы – это классно. Танцуя, развиваешь чувство ритма, а также ты физически активен.</i> • Купување облека <i>Здравствуйте, я хочу купить Где у вас лежат футболки? – Вам надо пройти в конец зала. – Я не могу найти свой размер. Сколько это стоит? – 3000 рублей. Где у вас примерочная? – Справа/слева.</i> • Бара и дава информации за афинитети кон одредена професија (- Кем ты хочешь быть? – Я хочу стать пианистом. - Кем ты мечтаешь быть? Я думаю, что мое призвание быть композитором. -Кем ты себя видишь в будущем? – Дизайнером интерьера / модным дизайнером.)	
Лексички единици: • Лексика што именува облека (футболка, джинсы, кроссовки, спортивный костюм, купальник, пижама, платье, брюки, рубашка, блузка, шапка, шарф, пальто, курста, худи, сапоги, ботинки, босоножки, вещь) • Придавки поврзани со облеката (широкий, узкий, длинный, короткий, удобный, неудобный, зимний, летний,	• Разбира поими и изрази поврзани со конкретната тема. • Употребува зборови и изрази во едноставен текст за опишување нечија облека. • Набројува лексеми поврзани со различни активности од слободното време. • Учествува во дијалози со правилна употреба на лексеми поврзани со темата „музика“. • Препознава придавки и лексеми за опис на облека. • Пишува едноставен текст со правилна употреба на придавките и лексемите од конкретната тема.

легкий, теплый, спортивный, деловой, нарядный) • Хоби (<i>играть на музыкальном инструменте, коллекционировать, увлекаться астрономией</i>) • Музыка (<i>классическая, народная, современная, легкая, панк, рок, блюз</i>) • Професии (<i>музыкант, скрипач, композитор, модный дизайнер, стилист</i>)	
Граматички содржини • Продолжување со усвојувањето на гласовниот систем на рускиот јазик (тврди/меки консонанти, звучни/беззвучни консонанти, редукција на вокали, акцент, интонација) • Повторување, продлабочување и усвојување нови знаења поврзани со род, број и падеж кај именките, минато, сегашно и идно време кај глаголите. Именки Инструментал без предлози: <i>интересоваться(чем?) музыкой, увлекаться танцами, стать (кем?) музыкантом)</i> Акузатив за директен предмет: <i>люблю современную музыку, мне нравится спортивный стиль</i> Предложен падеж со предлогот о/об (<i>мечтаю о профессии дизайнера</i>) Придавки	• Ги изговара правилно гласовите во рускиот јазик. • Согледува разлики и сличности меѓу гласовите во рускиот и во мајчиниот јазик. • Разликува интонација на прашална и исказна реченица. • Правилно употребува интонација на прашална и исказна реченица во краток дијалог. • Користи лични заменки во еднина и множина. • Препознава наставки за образување сегашно време на глаголите во сите лица еднина и множина. • Ги изговара правилно гласовите во рускиот јазик. • Согледува разлики и сличности меѓу гласовите во рускиот и во мајчиниот јазик. • Разликува интонација на прашална и исказна реченица. • Правилно употребува интонација на прашална и исказна реченица во краток дијалог. • Идентификува именки во акузатив за директен предмет во краток текст. • Правилно користи именки во инструментал без предлози. • Пишува реченица со правилна употреба на именки во акузатив и инструментал. • Препознава описни придавки во врзан текст.

Род, број и падеж Описни придавки (<i>длинный, короткий, зимний, летний, легкий, тёплый, спортивный, деловой, нарядный</i>) Заменки Употреба во соодветна падежна форма на лични заменки, присвојни заменки и показни заменки Неопределени заменки: <i>что-то, что-нибудь, где-то, где-либо, кто-нибудь</i> Глагол Глаголите: <i>носить – нести, водить – вести</i> Глаголите <i>надеть – надевать, одеть – одевать, снять – снимать, примерять – примерить</i> Прилози <i>Слева, справа, сверху, снизу</i> Синтакса Прашални реченици со и без прашален збор (<i>Сколько стоит эта футболка? Можете найти мой размер? А у Вас есть синий цвет?</i>) Безлични реченици со нужно / надо/ хочется. (<i>Мне срочно нужны новые джинсы. Надо поискать летнее платье. Мне хочется купить короткую куртку.</i>)	• Формира едноставни искази со употреба на описни придавки. • Ја разбира спецификата на неопределените заменки. • Користи неопределени заменки да напише куси реченици. • Применува соодветни форми од глаголите <i>носить – нести, водить – вести</i> • Анализира разлики во употребата на <i>носить – нести, водить – вести</i> • Ја разбира разлика меѓу глаголите • Пишува реченици со правилна употреба на глаголите <i>надеть – надевать и одеть – одевать</i> • Креира краток дијалог со употреба на <i>снять – снимать. примерять - примерить</i> • Употребува прилози од дадената тема во едноставни реченици. • Составува правилни безлични реченици. • Ја разбира разликата во интонацијата кај прашални реченици со и без прашале збор.
Примери за активности	

Индивидуални активности: Учениците вежбаат слушање со разбирање (акцент, интонација, ритам) со текстови прилагодени според нивото на јазична умешност на учениците. Учениците слушаат вежби за усвојување акцент, интонација и ритам, вежби за правопис, слушање аудио/видео снимки, поврзуваат наслови со куси текстови, илустрации, фотографии со дадени ситуации, поврзуваат текст со слики.

Квиз: учениците одговараат на прашања со повеќечлен избор, пополнуваат празни места во табела, прашања од типот точно/неточно.

Писмено изразување: Учениците пишуваат есеј на тема „Мојот стил и модата“

Креативни активности: Учениците во групи изработуваат илустративен постер за модата и истиот го презентираат.

Симулации и играње на улоги: Учениците преку играње улоги вежбаат јазични модели соодветни за ситуации во продавница.

Практична активност: Учениците составуваат прашања за интервју на тема мода, подоа се делат во групи и се интервјуираат меѓу себе.

Истражување: Учениците истражуваат за познатите музичари во Русија и презентираат.

Тема: **СЛОБОДНО ВРЕМЕ**

Вкупно часови: 24 часа

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со подготовка на храна.
2. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со угостителска понуда.
3. разменува информации, во усна интеракција за прехранбени производи.
4. се изрази усно за да искаже свое мислење и афинитети во изборот на храна.
5. напише кратки, едноставни, структурирани текстови при опис на рецепт за приготвување на омилено јадење.

Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
Јазични функции: Давање/барање информација за подготовка на храна - Как приготовить винегрет? - Надо отварить картофель, морковку, свеклу. Затем нарезать овощи, добавить маринованные	• Разбира слушнат и/или пишан текст во врска со подготовка на храна. • Опишува процес на подготовка на омилено јадење. • Употребува соодветни комуникативни модели при нарачување храна во ресторан. • Учествува во дијалог во ресторан. • Изразува свои ставови во врска со начинот на исхрана.

<i>огурцы и квашеную капусту. Заправить растительным маслом и посолить.</i> Изразување начин на исхрана - <i>Ты ешь мясо? – Нет, я вегетерианка.</i> - <i>Ты часто ешь сладкое? – Да, я сладкоежка.</i> - <i>Будешь вареники? – Нет, у меня непереносимость глютена.</i> - <i>Давай закажем молочный коктейль.</i> - <i>У меня аллергия на молочные продукты.</i> Нарачување во ресторан - <i>Добрый день и добро пожаловать в наш ресторан! Что вы хотите заказать?</i> - <i>Здравствуйте, мы хотим две порции винегрета, борщ и сырники на десерт.</i> - <i>Отлично, а что будете пить?</i> - <i>Нам квас и бутылку минералки.</i> - <i>Принесите мне воду без газа и чашеку кофе с сахаром.</i> - <i>У нас сегодня торт Наполен. Хотите попробовать?</i> - <i>Да, с удовольствием.</i>	• Интерпретира главни пораки во пишуван текст од руски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики во начинот на исхрана.
• Лексички единици: Лексика што означува прехранбени продукти	• Препознава и разликува лексички единици од соодветната тема во пишуван и во говорен текст. • Набројува лексеми поврзани со процесот на готвење. • Набројува различни прехранбени продукти.

<i>Молочные продукты: молоко, кефир, ряженка, сметана, сливки, сыр, сгущенное молоко, творог</i> <i>Мясо: свинина, баранина, говядина, куриное мясо, колбаса, ветчина, бекон, сосиски</i> <i>Овощи: морковь, картофель, капуста, перец, помидор, огурцы, свекла</i> <i>Фрукты: яблоко, груша, апельсин, ягоды, виноград, персик, абрикос</i> <i>Напитки: сок, морс, квас, чай, кофе</i> Лексика што означува амбалажа/пакување <i>Пачка, коробка, бутылка, банка, пакет</i> Лексика поврзана со процесот на готвење <i>Варить, печь, жарить, мыть, чистить, резать, готовить, тереть на терке, измельчить</i> Угостителски објекти <i>Ресторан, столовая, кафе, шаурма, чайная, пирожковая</i> Мени: первое блюдо, второе блюдо, холодные закуски, горячие закуски, пироги, пирожки, десерт, напитки, нарезка, суп, котлеты, салат, торт, пирожное, блины Прибор за јадење <i>Стакан, рюмка, бокал, графин, фужер, кружка, ложка, вилка, нож, салфетка, бутылка, тарелка</i> Називи на јадења <i>Щи, борщ, солянка, пельмени, вареники, салат Оливье, винегрет, овощной салат, грибы, сельдь, торт Наполеон, блины с</i>	• Употребува соодветна лексика при креирање кратки текстови поврзани со посета на угостителски објект. • Составува дијалог поврзан со нарачка во ресторан. • Опишува подготовка на национални јадења. • Пишува рецепт за подготовка на омиленото јадење. • Преведува рецепт од руски на македонски јазик.
--	---

<i>икрой / с мясом, сырники, плов, шашлык, шпроты</i>	
Граматички содржини: Именки Инструментал со предлог с: <i>с молоком, с сахаром, с лимоном, с колбосой</i> Генитив со предлогот без: <i>без соли, без сахара, без глютена</i> Придавки Односни придавки (род, број, падеж): <i>овощной, фруктовый, мясной, рыбный</i> Глаголи Глаголите <i>есть</i> и <i>пить</i> и нивните префиксирани форми (<i>съесть, выпить</i>) Глаголи што означуваат процес на подготовка: <i>варить – сварить, печь – испечь, жарить – поджарить, резать – нарезать</i> Прилози <i>вкусно, быстро, сытно</i> Броеви Употреба на броевите со соодветна падежна форма (<i>две бутылки минеральной воды, три коробки конфет, одна пачка сливочного масла, пять яиц, шесть шоколадок</i>)	• Препознава именки во инструментал и генитив. • Користи правилна форма од именките во инструментал со предлогот с и антонимични форми со именка во генитив со предлогот без. • Идентификува односни придавки во поголем врзан текст. • Пишува краток рецепт во окј користи односни придавки. • Формира кратки реченици со правилна употреба на глаголите <i>есть</i> и <i>пить</i>. • Пишува дијалози во кои користи префиксирани глаголи од дадената тема. • Употребува прилози во едноставни реченици. • Ја разбира разликата во употребата на броевите (1, 2, 3, 4 наспроти 5-20) со соодветните падежни форми
Примери за активности	

Индивидуални активности: Учениците вежбаат слушање со разбирање (акцент, интонација, ритам) со текстови прилагодени според нивото на јазична умешност на учениците. Учениците слушаат вежби за усвојување акцент, интонација и ритам, вежби за правопис, слушање аудио/видео снимки, поврзуваат наслови со куси текстови, илустрации, фотографии со дадени ситуации, поврзуваат текст со слики.

Пишување есеј: „Храната како дел од нашето секојдневие“, учениците пишуваат текст за своето омилено јадење, начинот на исхрана, сопствените ставови за исхраната.

Креативна активност: Учениците поделени во групи изработуваат брошури со традиционални јадења.

Симулација: Учениците поделени по улоги симулираат келнер и гостин во ресторан, составуваат дијалози поврзани со нарачки во ресторан.

Истражување: Учениците истражуваат за популарни јадења и истото го презентираат.

Практична активност: Учениците треба да ги забележат и коригираат грешките во понуден текст со намерни грешки. Грешките се однесуваат на правилната употреба на броевите со соодветните падежни форми.

Дебата: Учениците поделени во две групи дебатираат на тема „Домашно приготвената храна е поздрава од купената“

Тема: **ЗДРАВЈЕ**

Вкупно часови: 24 часа

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со физичкото здравје.
2. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со препораки за здравствената состојба.
3. разменува информации, во усна интеракција на тема здравствени заболувања и повреди.
4. се изрази усно за да искаже свое мислење во врска со конкретната тема.
5. напише кратки, едноставни, структурирани текстови поврзани со здравствената состојба и физичкото здравје.
6. ги анализира популарните професии од областа на медицинските науки во двете земји.

Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
Јазични функции: • Бара/дава информации за својата здравствена состојба - Как ты себя чувствуешь? – Нормально. / - Плохо. - Что у тебя болит? – Живот/ голова / зуб. - Тебя тошнит? – Нет, но я чувствую боль в желудке. - У тебя есть температура? – Да, у меня повышенная температура. • Бара/дава совети за подобрување на здравствената состојба Если хочешь выздороветь, соблюдай постельный режим. Если тебя тошнит, тебе надо придерживаться диеты. Чтобы лучше себя чувствовать, пей больше жидкости. Чтобы укрепить иммунитет, ешь больше фруктов и овощей.	• Учествува во дијалози поврзани со здравствената состојба. • Опишува здравствена состојба. • Применува комуникациски обрасци за да даде совети за подобрување на здравствената состојба. • Составува едноставен текст со совети за побрзо закрепнување.
• Лексика која е поврзана со: Називи на органи и делови од телото Голова, живот, горло, рот, рука, нога, ухо, зуб, спина, желудок, грудь Називи на заболувања и повреди Простуда, кашель, насморк, грипп, аллергия, озноб, жар, лихорадка, перелом, вывих, порез,	• Препознава лексички единици од соодветната тема во пишуван и во говорен текст. • Набројува лексеми што означуваат човечки органи, лекари, лекарства и инструменти. • Идентификува во поголем текст лексеми кои означуваат заболувања и повреди. • Презентира усно едноставна тема со примена на новонаучената лексика.

<i>ушиб, синяк, ожог, близорукость, дальнозоркость</i> Придавки поврзана со здравствената состојба <i>Бледный, худой, толстый, истощенный</i> Називи на различни лекари-специјалисти <i>Зубной врач, глазной врач, семейный/лечащий врач</i> Називи на места <i>Палата, больница, амбулатория, поликлиника</i> Називи на лекарства и инструменти <i>Укол, бинт, йод, аспирин, клещи, гипс</i> Типични изрази поврзани со темата <i>Температура повышенная /сниженная; повысилась/ снизилась; поднялась /упала, перевязать рану, забинтовать палец, наложить гипс, очистить рану йодом или спиртом, полоскать горло, меня знобит; у него жар</i>	- Пишува краток текст за посета на лекар со користење на лексика од соодветната тема. - Преведува на мајчин јазик зборови и изрази поврзани со конкретната тема.
Граматички содржини: Повторување, продлабочување и усвојување нови знаења поврзани со: Именки Предлогот к со датив: <i>к зубному врачу</i> Предлогот по со датив: <i>по врачам</i> Придавка	- Идентификува датив кај именките. - Употребува датив со предлозите <i>к</i> и <i>по</i> во реченици. - Препознава придавките во компаратив. - Пишува искази со правилна употреба на компаратив од придавките. - Разбира разликата во употребата на кратки и долги форми на придавките. - Конструира реченици со правилна употреба на заменки во датив и генитив на конкретната тема.

Компаратив кај придавките (<i>чувствую себя лучше/хуже</i>) Кратки форми на придавките (<i>молод, здоров, болен</i>) Заменки Датив со можно/нельзя: <i>Вам нельзя сладкое.</i> Предлогот у со генитив во изразите: <i>у меня болит зуб.</i> Глаголи Свршен /несвршен вид од глаголите: <i>болеть – заболеть, лечить - вылечить</i> Заповеден начин Повторување на формата за заповеден начин (<i>идите к врачу, сдайте кровь, выпей лекарство, отдохни, ляг</i>) Броеви Употреба на броевите до 100 Прилози <i>Плохо, вяло, нормально, отлично</i> Синтакса Безлични реченици (<i>меня знобит, меня тошнит</i>)	• Користи заповеден начин во едноставни искази. • Разликува свршен и несвршен вид кај глаголите. • Употреба правилна видска форма во едноставни реченици. • Конструира реченични структури со глаголот болеть – заболеть. • Користи броеви до 100. • Формира едноставни искази со употреба на прилози. • Составува безлични реченици во врска со конкретната тема.
Примери за активности Практична задача: Во замислена ситуација во која учениците се на екскурзија во Русија, некој ученик има здравствен проблем. Во дадена табела во работен лист, во левата колона, учениците запишуваат зборови и изрази на мајчин јазик, со кои се исказува можната здравствена состојба и што би презеле за надминување на истата (витамин, лек, чај, одмор...).Наставникот ги запишува предложените	

зборови и изрази на табла. По дадена насока од наставникот учениците во десната колона ги пишуваат изразите на руски јазик и ги поврзуваат со еквивалентот во македонскиот.

Пишување есеј: Учениците пишуваат краток текст на тема „Што значи да бидеш здрав?“.

Креативна активност: Учениците изработуваат проекти (плакат, презентација, брошура), со називи на органи и делови на телото.

Дискусија: Наставникот отвара дискусија за здрав начин на живот, што подразбираме, што применуваме и кои се придобивките од здравиот начин на живот.

Играње улоги: На тема: „Здравје“, два ученика, во улога на пациент и доктор, составуваат едноставни дијализи во кои ќе искажат здравствена состојба, односно ќе дадат совет.

Квиз: учениците одговараат на прашања со повеќеценен избор, пополнуваат празни места во табела, прашања од типот точно/неточно.

Практични активности: Учениците гледаат видео со давање совет (лекар,аптека...). Видеото го гледаат со паузи, учениците ги издвојуваат изразите за давање совети и ги запишуваат во тетратка. Потоа учениците ги читаат а наставникот коригира по потреба.

Практична активност: Учениците треба да ги забележат и коригираат грешките во понуден текст со намерни грешки.

Тема: **КУЛТУРА И ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА**

Вкупно часови: Се реализира во склоп на часовите наменети за другите теми, во текот на целата учебна година.

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на да:

1. демонстрира способност за препознавање и разбирање на културни информации преку употреба на стекнатиот вокабулар и граматички структури;
2. ги применува новостекнатите јазични и културни знаења за анализа и интерпретација на текстови, медиумски информации и активности релевантни за дадените култури;
3. го користи стекнатиот вокабулар и граматички структури за да опише и спореди обичаи, традиции и културни практики меѓу сопствената и дадените култура.

Ученикот/ученичката ќе: 1. развива емпатија и почит кон луѓето од различни културни позадини; 2. има позитивен став кон културните разлики и културната разновидност; 3. ја разбира и прифаќа вредноста на мултикултурниот дијалог како начин за збогатување на сопствените погледи и искуства; 4. размислува критички за сопствените ставови и предрасуди кон други култури; 5. ги почитува универзалните вредности како што се толеранцијата, соработката и меѓусебното разбирање.	
Содржини (и поими): Содржините во наставната програма се насочени кон запознавање на учениците со културните, цивилизациските и социјалните аспекти на земјите каде што се зборува на руски јазик. При тоа треба да овозможат развивање културна свест, разбирање на културните разлики и споредба со сопствената култура.	Стандарди за оценување: • Идентификува значајни разлики во животниот стил и традиции во начинот на исхрана на дадена култура. • Ги објаснува основните концепти и вредности што ги одразуваат културните практики на земјите во кои се зборува на руски јазик. • Ги опишува сличностите и разликите помеѓу традициите и културата на живеење во двете земји, користејќи релевантни примери. • Споредува традиционална храна во македонската и руската кујна. • Ги препознава и толкува културните симболи, објаснувајќи го нивното значење. • Ги применува стекнатите јазични вештини и знаењата за културата и во ситуации кои бараат интеркултурна комуникација.
Примери за активности: Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат краток состав во кој опишуваат еден значаен празник од целната култура, користејќи го стекнатиот вокабулар. Квиз: Учениците, поделени во мали групи, се натпреваруваат на квиз со прашања од типот "Точно/Неточно", "Избери го точниот одговор" или "Пополни ги празните места", во врска со културните традиции и обичаи од дадена култура. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат на тема "Како се разликува начинот на кој се грижат младите во двете земји за сопственото здравје?" Учениците истражуваат и потоа ги споделуваат своите размислувања. Дискусија: Наставникот започнува дискусија различните животни стилови и како тие се разликуваат во двете земји. Учениците ги споделуваат своите размислувања.	

Играње улоги: Учениците симулираат сцена во која подготвуваат традиционална храна од македонската и руската кујна. При тоа треба да ги користат правилните изрази, поздрави и социјални норми што ги учат.

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ И ИНТЕРКУЛТУРНОСТ

Наставникот во гимназиското образование поттикнува инклузивност преку обезбедување активно вклучување на сите ученици во наставните активности. Соодветно ги адаптираат методите на работа за да одговараат на различните когнитивни и емоционални потреби на учениците, користејќи пристапи како индивидуализација, диференцијација, тимска работа и соученичка поддршка. При работа со ученици со попреченост, наставниците применуваат индивидуални образовни планови кои вклучуваат прилагодени резултати од учење и стандарди за оценување и овозможуваат дополнителна поддршка од образовни асистенти, медијатори, татори-волонтери и професионалци од ресурсните центри.

Редовното следење на напредокот на учениците, особено оние од ранливите групи, е од суштинско значење. Наставниците навремено ги идентификуваат евентуалните тешкотии и обезбедува насоки за нивно надминување, притоа создавајќи поддржувачка средина за постигнување на резултатите од учењето. Овој пристап не само што ги поттикнува академските постигнувања, туку и ја гради самодовербата на учениците и нивното чувство на припадност.

Во промовирањето на родова рамноправност, наставниците внимаваат да не се поттикнуваат стереотипни родови улоги при организирање на активностите. При формирањето групи за работа или доделувањето задачи, наставниците обезбедуваат рамнотежа помеѓу момчињата и девојчињата, додека при користењето примери, текстови и илустрации ја поддржуваат родовата сензитивност и ги поттикнуваат учениците да ги надминат родовите стереотипи. Наставниот процес е осмислен така што родовата еднаквост и етничката/културната сензитивност се природен дел од сите активности, особено преку користење, секаде каде што е можно, материјали и содржини кои промовираат интеркултурализам и меѓуетничка интеграција.

Наставниците ги воведуваат учениците во различни културни перспективи преку активности кои промовираат почитување на различностите во сите можни ситуации. Ова им овозможува на учениците да развијат свест за интеркултурно разбирање и соработка, што е основа за создавање и развој на кохезивно, хармонично општество.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

По предметот Руски јазик за II година на гимназиското образование, учениците ги совладуваат петте јазични вештини: разбирање при слушање, разбирање при читање, зборување (говорна интеракција и говорна продукција), пишување (писмена интеракција и писмена продукција) и јазично посредување (медијација). За таа цел наставникот/наставничката ги следи и ги оценува:

- усните одговори на прашања поставени од наставникот/-чката или од соучениците и учеството во дијалози со примена на усвоената лексика.
- усното изразување на доволно правилен начин за да биде разбран.
- разбирањето на слушнати и /или пишани искази, дијалози и куси текстови.
- пренесувањето говорени и пишувани искази од руски на мајчин јазик и обратно.
- правилното пишување зборови, реченици и дијалози, како и пишувањето пораки, лични писма, покани, електронски писма, насочени состави, парафразирање кратки текстови и пишување сопствено мислење на дадена тема.
- индивидуалните и групните изработки на проектни задачи (постери, илустрации, презентации).
- домашните задачи.

Оценувањето на постигнувањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок за владеење на јазикот, а не негативно истакнување на недостатоците.

Вреднувањето на напредокот на учениците со бројчана сумативна оценка за постигнатите стандарди за оценување се врши по завршување на учењето на секоја тема, на крајот на полугодието и на крајот на учебната година. Сумативната оценка се изведува како комбинација од оценката за напредувањето, констатирана преку различните техники на формативно оценување и од писмените проверки на компетенциите на учениците (работни ливчиња, тестови, писмени работи) на тест на знаење.

Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се базираат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и тестови.

Оценувањето е составен, а неизолиран дел од наставниот час. Проверката на знаењето, како и оценувањето на учениците, не треба да се разликува од редовните активности во текот на часот, односно учениците не треба да се издвојуваат поединечно при усната проверка на знаењето.

Почеток на имплементација на наставната програма	учебна 2026/2027 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 21 став 3 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17, 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 229/20, 78/25 и 132/25), министерката за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Руски Јазик</i> за II (втора) година гимназиско образование.	бр. 13-13739/7 28.10.2025 година Министер за образование и наука, проф. д-р Весна Јаневска, с.р.